

Lausunto Torsanjoen Kurunkosken voimalaitospadon purkamisesta ja pohjapadon rakentamisesta

Eymplk 21.05.2025 § 54
58/10.03.01.00/2025

Valmistelija

Juho Jylhä, tekninen johtaja
p. 0400 654 897, juho.jylha@rautjarvi.fi

Etelä-Suomen aluehallinto pyytää Rautjärven kunnalta lausuntoa Vesilain mukaisesta hakemuksesta asiassa Torsanjoen Kurunkosken voimalaitospadon purkaminen ja pohjapadon rakentaminen. Lausunto tulee toimittaa viimeistään 26.05.2025. Asiakirjat ovat sähköisesti nähtävillä osoitteessa <https://ylupa.avi.fi/fiFI/asia/3022225>.

Hankkeen tavoitteena on poistaa Kurunkosken voimalaitospato ja rakentaa sen tilalle pohjapato, joka mahdollistaa kalojen nousun Torsanjärveen ja siihen laskeviin vesistöihin. Pohjapato ei vaikuta Torsanjärven tulvakorkeuksiin, se estää ainoastaan Torsanjärven vedenpinnan alenemisen virkistyskäytön kannalta liian alas. Luvan hakijana hankkeessa toimii vesialueen omistaja, Änkilän yhtenäisalueosakaskunta.

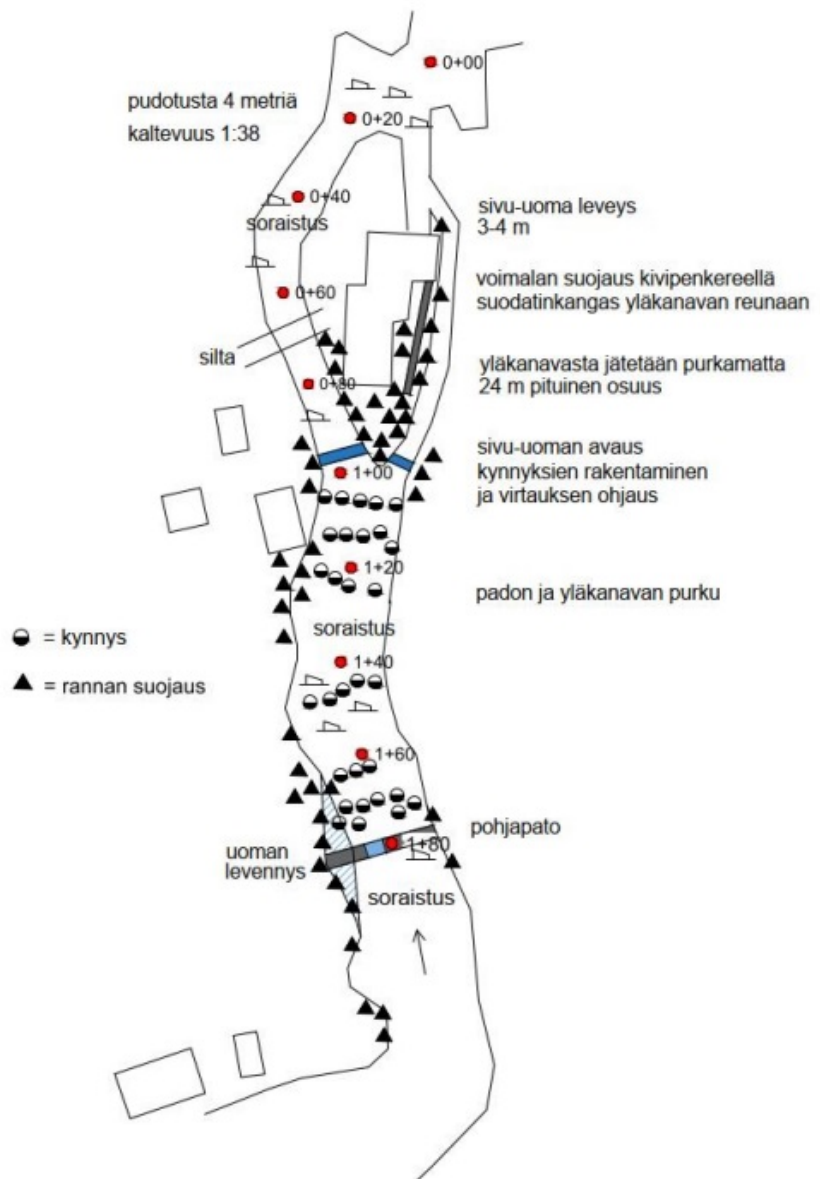
Suunnittelualue sisältää Kurunkosken voimalaitospadon alapuolisen koskiosuuden sekä suunnitellun pohjapadon rakennuspaikan, joka sijaitsee 50 metriä voimalaitospadolta ylävirtaan. Rakennustyöt rajoittuvat kokonaisuudessaan Änkilän yhtenäisalueosakaskunnan vesialueelle ja voimalaitoksen omistajan hallinnoimille kiinteistöille.

Pohjapato tehdään maarakenteisena ja sen pituus on 24 metriä. Pohjapadon harja tehdään louheesta, joka verhotaan murskeella. Murskeen päälle upotetaan harvakseltaan luonnonkiviä, joilla maisemoidaan harja muistuttamaan luonnontilaisen kosken niskaa. Pienillä virtaamilla padon virtaama keskittyy alivirtaama-aukkoon ja padon reunat jäävät kuiville. Keskivirtaamalla ja tulvilla koko padon harja on vesitettynä.

Kurunkoski kunnostetaan lohikalojen poikastuotantoon ja lisääntymiseen soveltuvaksi. Kosken yläosalla pääpaino on pohjan soraistuksessa ja alaosalla kosken virtaamien ja pohjanlaadun monipuolistamisessa. Pituutta Kurunkoskelle tulee 200 metriä ja tällä matkalla pudotusta on neljä metriä.

Kurunkosken voimalaitokselle ei ole löytynyt lupaa, joten sen toiminta on perustunut ns. ikimuistoiseen nautinto-oikeuteen. Kurunkosken yläpuolista vedenpintaa on pyritty pitämään voimalaitoksen yläkanavan harjan tasolla. Alimmillaan Torsanjärven vedenpinta on vedenkorkeusseurannan aikana ollut tasolla N60+ 77,92 ja korkeimmillaan tasolla N60+ 78,87. Keskialivedenpinta seurantajaksolla on tasolla N60+ 78,05 ja laskennallinen keskivesi tasolla N60+ 78,28.

Pohjapato pitää Torsanjärven ja yläpuolisen jokialueen vedenpinnan alivirtaamalla vedenkorkeusseurannan mukaisella keskialiveden tasolla (N60+78,05). Tuleva keskialiveden taso on N60+78,10 ja keskivesi pysyy tasolla N60+78,27 eli ei muutu nykyisestä. Pohjapato vaikuttaa tulvilla vedenpintaan ainoastaan Kurunkosken yläpuoliseen kynnyskohtaan saakka, joka sijaitsee 150 metriä pohjapadosta ylävirtaan.

Kuva: Kunnostuskartta suunnitelluista toimenpiteistä

Esittelijä

Tekninen johtaja Jylhä Juho

Päätösehdotus

Elinympäristölautakunta antaa Rautjärven kunnan lausuntona seuraavat huomiot:

- Kurunkosken nousuesteen poistaminen, pohjapadon rakentaminen ja alapuolisen koskiosuuden kunnostaminen mahdollisimman lähelle luonnontilaista parantavat uhanalaisten vaelluskalojen lisääntymismahdollisuuksia ja mahdollistavat niiden nousun Torsajärven latvavesille sekä lisäävät luonnon monimuotoisuutta tukemalla laajempaa kasvi- ja eläinlajien kirjoa. Kokonaisuudessaan hanke on erittäin kannatettava luonnollisena jatkumona Hiitolanjoella jo toteutettuihin toimenpiteisiin. Hiitolanjoelta saadut positiiviset tulokset antavat hyvät lähtökohdat ja edellytykset ko. hankkeen toteuttamiselle.

- Hakemuksen mukaan Torsajärven alivesien tasoon Kurunkosken padolla voidaan vaikuttaa ja pohjapadon suunnittelun lähtökohtana on, että se

pitää Torsajärven alivedet nykyisellä ja totutulla tasolla voimalaitospadon purkamisen jälkeen. Pohjapadon rakentamisessa on hyvä ottaa huomioon mahdolliset pohjapadon korjaus- ja säätötarpeet, kun pohjapadon toiminta ja vaikutukset ympäristöön nähdään tulevien vuosien aikana käytännössä.

- Lausuntopyynnön liiteasiakirjojen perusteella vaikuttaa siltä, ettei hankkeelle muodostu luvitustarvetta kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta. Suunnitelmien tarkentuessa tulee lupatarve varmistaa Rautjärven kunnan rakennusvalvonnasta.

Päätös

Hyväksyttiin.